

Skuespiller- og danser**alliansen**

Kulturdepartementet

E-post: postmottak@kud.dep.no

Oslo, 11. mars 2021

Innspill til arbeidet med scenekunststrategi, kunstnermelding og gjenåpning

Skuespiller- og danseralliansen AS (SKUDA) er medlem i Norsk Teater- og orkesterforening og har via NTO fått informasjon om muligheten til å sende inn innspill til arbeidet med scenekunststrategien innen 12. mars i år. Vi håper notatet også kan benyttes i departementets arbeid med Kunstnermeldingen og for tiltak i forbindelse med gjenåpning av kulturlivet.

Vi konsentrerer oss her om hvordan Korona-pandemien påvirker arbeidssituasjonen for scenekunstnere basert på erfaringene vi ser hos frilans kunstnere utenfor og i SKUDA. Vi gir også innspill til virkemidler som kan bidra til at flere skuespillere og danseres situasjon styrkes i en gjenåpning av samfunnet og kulturlivet.

Vi presenterer ikke Skuespiller- og danseralliansen nærmere, da Kulturdepartementet er godt kjent med vårt formål og virksomhet.

Pt er 97 kunstnere ansatt i SKUDA, det planlegges ansettelse av 8 kunstnere våren 2021.

Gjenåpning etter pandemien med søkelys på frilans scenekunstnere

Vi er bekymret for at scenekunstbransjen vil miste skuespillere og dansere som forlater sine yrker fordi kulturlivet har vært nedstengt i lange perioder under pandemien. Frilans kunstnere har hatt svært reduserte jobbmuligheter i lang tid.

Dette gjelder for de som ikke har fast- eller åremålsansettelse ved scenekunstinstitusjonene.

Ett av mange virkemidler staten kan bidra med i gjenåpningen er å styrke SKUDA økonomisk slik at flere dansere og skuespillere kan ansettes.

- Våren 2021 skal det ansettes 8 kunstnere, men det kan ansette flere i løpet av året med ekstra midler.
- For 2022 er det søkt om økning på 3,5 millioner kroner for bl.a. å ansette 16 nye kunstnere.
- SKUDA stiller seg positiv til særskilte oppdrag fra Kulturdepartementet som følge av pandemien, så sant det følger midler med. Dette kan f.eks være tilbud til kunstnere i etableringsfasen o.a.

At flere frilans skuespillere og dansere kan utvikle seg og sin kunstnerkarriere med en viss grad av trygghet gjennom ansettelse i SKUDA, vil være et av flere viktige tiltak, i en gjenåpning av kulturlivet etter Korona-pandemien.

Skuespiller- og danser**alliansen**

Covid-19

Korona-pandemien har påvirket arbeidssituasjonen for kunstnere i svært sterk grad siden 12. mars i fjor. Utviklingen fra et totalt nedstengt samfunn til en forsiktig gjenåpning fra mai i fjor, til ny nedstengning i store byer fra november 2020, har skapt store utfordringer for scenekunstnerne.

Frilans kunstnere, altså de som arbeider i korte midlertidige ansettelse og oppdrag, er rammet på en annen måte enn de kunstnerne som har faste- eller åremålsansettelser ved offentlige finansierte scenekunstinstitusjoner.

For sistnevnte er utfordringene bl.a. knyttet til smittevern i prøve- og utvikling av produksjoner, og mangel på publikum i salen når de spiller forestilling (Oslo). Dette er både et kunstnerisk- og et formidlingsproblem.

For frilanserne som har korte ansettelse og oppdrag, er bortfallet av jobber, gjentatte utsettelse, bortfall av inntekt, og bortfall av mulighet til å delta i møteplasser med andre frilanskolleger inngripende økonomisk, karrieremessig, fysisk og mentalt. Man får ikke utøvd yrket, og man bekymrer seg over fremtiden. Tidsaspektet, ett år i unntakstilstand, og usikre utsikter til bedring, gjør belastningen stor.

Til tross for mange utfordringer berømmer vi frilanskunstnerne som i pandemien gjør maksimalt for å utvikle nye muligheter, snur seg rundt og finner nye måter å jobbe på.

Korona-pandemien har forsterket betydningen av SKUDA for de kunstnerne som er ansatt. Ansettelsen har gitt en viss grad av forutsigbarhet, sikkerhet og tilknytning til en arbeidsplass og kolleger i en usikker tid. Dette er dokumentert gjennom arbeidsmiljøundersøkelse i desember 2020.

Styrke kompetanse – heve ekspertisenivå, livslang læring og evne til omstilling

En viktig del av ansettelsen i SKUDA innebærer at kunstnerne kan styrke sin kompetanse ved å delta på kurs og faglige workshop av høy kvalitet.¹ Disse arrangerer SKUDA selv og i samarbeid med en rekke virksomheter på scenekunstheltet.

I 2021 gjennomfører SKUDA:

- [Kompetanseprosjektet 2021 med BIO- midler](#) fra tre fylker og en kommune.
- [Vårt ordinære mentoringprogram](#) der kunstnere i etableringsfasen får mentor blant SKUDAs kunstnere.
- [Kurs og workshops av kunstfaglig og administrativ art for frilansere.](#)

Å styrke kompetanse er viktig slik at kunstnerisk kvalitet og ekspertise er på høyt nivå når kulturlivet gjenåpnes for publikum.

---

¹ [Kompetanseutviklingsplan Skuespiller- og danseralliansen](#)

Skuespiller- og danser**alliansen**

Fysisk og mental helse

Fysisk helse

En sentral del av en dansers liv er den daglige treningen i dansestudio med andre dansere. Da pandemien stengte ned samfunnet, stoppet også muligheten til å utøve og utvikle seg i sitt yrke i kontakt med kolleger.

Dansere verden over var henvist til å trene i sine egne hjem som ikke var tilrettelagt for dette. Covid-19 har ført til at digitale danseklasser og alternative treningsformer er mer utbredt, men disse kan ikke erstatte de fysiske tilbudene.

Tilsvarende gjelder for skuespillere og musikalartister som i tillegg til å trene stemme også må drive fysisk trening.

Mental helse

Skuespiller- og danseralliansen er som arbeidsgiver opptatt av de ansatte kunstneres helse. Vi har HMS-tiltak for både fysisk og mental helse, og gjennomførte to arbeidsmiljøundersøkelser i 2020.

Vi viser til undersøkelser om mental helse i befolkningen generelt under pandemien gjort av FHI, og mer bransjespesifikke kartlegginger, f.eks av Norsk Operasangerforbund. Denne viser at det for frilans kunstnere uten fast tilknytning, er krevende mentalt å stå i usikkerhet over lang tid. Vi mener det bør gjøres undersøkelser for flere kunstneryrker, og iverksette tiltak.

Kurs om mental helse og prestasjon under press har SKUDA samarbeidet med Norsk Skuespillersenter og flere andre bransjeaktører om under pandemien. Kursene har vært åpne for alle scenekunstnere.

Avrunding

Når det gjelder gjenåpning av samfunnet og kulturlivet, vil staten ved å bidra med økt finansiering til SKUDA, sikre flere frilans dansere og skuespillere ansettelse i SKUDA slik at de kan bygge karrieren mer bærekraftig framover. Det vil være godt anvendte midler.

Vi viser også til Norsk Teater- og orkesterforenings innspill som vi støtter.

Vi håper Kulturdepartementet tar med seg våre innspill. Ta kontakt om det er behov for utdyping. Vi bidrar gjerne med mer informasjon.

Vennlig hilsen

Skuespiller- og danseralliansen AS

Hauk Heyerdahl
Styreleder

Tone Øvrebø Johannessen
Daglig leder